

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 209/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Hopferova s.r.o., Bajzova 2, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 12Em/1/2020 zo 6. februára 2024 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 12 Em/1/2020 z 21. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. apríla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života zaručeného čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života zaručeného čl. 8 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami mestského súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušenie napadnutých rozhodnutí, priznanie finančného zadostučinenia 2 500 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka je povinnou v konaní o výkon rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletých, ktoré začalo na návrh oprávneného otca domáhajúceho sa rešpektovania exekučného titulu v časti upravujúcej jeho styk s maloletým. Uznesením z 22. decembra 2022 Okresný súd Košice I nariadil

výkon rozhodnutia a na odvolanie sťažovateľky Krajský súd v Prešove uznesením zo 7. decembra 2023 uznesenie mestského súdu potvrdil.

3. Napadnutým uznesením zo 6. februára 2024 mestský súd (I) uložil sťažovateľke podľa § 382 ods. 1 Civilného mimo sporového poriadku (ďalej len „CMP“) pokutu 250 eur a (II) podľa § 383 ods. 1 písm. b) CMP uložil Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice povinnosť zastaviť výplatu prídavku na dieťa sťažovateľke. Mestský súd vychádzal z vyžiadanej odpovede právnej zástupkyne oprávneného z 5. januára 2024, podľa ktorej sa styk stále nerealizuje v súlade s exekučným titulom, zo správy úradu práce sociálnych vecí a rodiny z 12. januára 2024 obsahujúcej informácie o aktuálnom stave rodinných pomerov. Okrem toho sťažovateľka na výzvu súdu v podaní z 19. januára 2024 uviedla, že styk otca s maloletým prebieha a že nikdy synovi v styku s otcom nebránila. K tomuto podaniu sa vyjadril otec podaním z 1. februára 2024, v ktorom uviedol, že sťažovateľka naďalej robí všetko pre to, aby syn vnímal jej nevôľu byť s otcom osamote. Odkázal na odôvodnenie exekučného titulu (rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2020), podľa ktorého sa sťažovateľka ako matka stavia do pozície svojej nenahraditeľnosti s tendenciou zaberat' celý výchovný priestor počas styku, presadzuje seba ako preferenčného rodiča s dôrazom na to, že výlučne jej výchova a prístup sú vhodné pre maloletého, t. j. správa sa účelovo s tendenciou minimalizovať styk otca s dieťaťom v súlade so svojou predstavou.

4. Mestský súd v napadnutom uznesení dôvodil, že z vyjadrení účastníkov konania a kolízneho opatrovníka vyplýva, že sťažovateľka aj naďalej neposkytuje dostatočnú súčinnosť a motiváciu maloletému na riadnu realizáciu styku s otcom. Správanie sťažovateľky v danom prípade vykazuje známky zneužívania rodičovských práv, ako aj nedostatočnej kooperácie matky pri vytváraní harmonického prostredia pre maloleté dieťa na prípravu na stretnutia s otcom. V záujme ochrany dieťaťa je potrebné, aby sťažovateľka dieťa nemanipulovala podľa svojich predstáv, neprejavovala svoje negatívne postoje k otcovi za prítomnosti maloletého dieťaťa a aby vytvorila dieťaťu čo najvhodnejšie podmienky pre realizáciu styku. Z uvedených dôvodov považoval mestský súd za dôvodné uložiť sťažovateľke pokutu.

5. Opravným uznesením z 21. februára 2024 mestský súd opravil výrok II uznesenia zo 6. februára 2024 tak, že povinnosť zastaviť výplatu prídavku na dieťa sťažovateľke sa ukladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné.

III.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka uvádza, že počas celého konania o výkon rozhodnutia otec kládol prekážky pri realizácii jeho styku s maloletým na ťarchu sťažovateľky. Sťažovateľka aktívne spolupracovala s príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, s Centrom pre rodiny s deťmi, ako aj s pridelenou mediátorkou. Dosiaľ psychicky pripravuje maloletého na stretnutie s otcom. Všetky uvedené skutočnosti mali za následok, že styk maloletého s otcom sa postupne mohol realizovať aj bez prítomnosti sťažovateľky. Vzhľadom na vek však už maloletý začal používať mobilný telefón, prostredníctvom ktorého sa sťažovateľku v priebehu styku s otcom opakovane snažil kontaktovať s tým, že sa nudí, prípadne, že chce ísť domov. V priebehu celého konania o výkon rozhodnutia sa podľa sťažovateľky spoľahlivo preukázalo, že otec nedokáže maloletého

zaujať, pričom súdy túto skutočnosť nebrali dostatočne do úvahy pri rozhodovaní o nariadení výkonu rozhodnutia.

7. Neskôr na návrh mediátorky obaja rodičia súhlasili s navštevovaním psychológa popri priebehu mediácie, aby boli potreby maloletého adekvátne reflektované. V decembri 2022 súd vyzval sťažovateľku, aby ho informovala o psychologickej pomoci. Výzva bola sťažovateľke doručená 19. decembra 2022. Súd však ešte pred uplynutím lehoty určenej vo výzve nariadil uznesením výkon rozhodnutia, čím podľa sťažovateľky znemožnil uskutočňovať jej procesné práva a rovnako pretrhol proces mediácie, v ktorej už nebolo možné pokračovať z toho hľadiska, že bola naviazaná na prebiehajúce konanie.

8. Z napadnutého uznesenia podľa sťažovateľky nevyplýva, v čom mala spočívať jej nedostatočná kooperácia. Sťažovateľka je presvedčená, že bola súčinná všetkými možnými spôsobmi, dokonca aj nad rámec jej povinností. K porušeniu jej práv malo dôjsť už rozhodnutiami o nariadení výkonu rozhodnutia, od ktorých podľa jej názoru nemožno oddeliť napadnuté uznesenie, pretože na nich priamo nadväzuje a bez ich existencie by mestský súd nemohol pristúpiť k napadnutému uzneseniu. V priebehu konania neboli preukázané prejavy negatívnych postojov sťažovateľky v prítomnosti maloletého k jeho otcovi a už vôbec nebola preukázaná jej nedostatočná kooperatívnosť.

9. Mestský súd podľa sťažovateľky nijako neodôvodnil výšku uloženej pokuty. Pre sťažovateľku ako matku samoživiteľku je výška uloženej pokuty neúnosná, keďže zo svojho príjmu zabezpečuje všetky potreby maloletého.

10. Napokon sťažovateľka, zvyrazňujúc princíp rovnosti účastníkov konania a princíp kontradiktórnosti, namieta, že jej neboli doručované vyjadrenia otca ani správy kolízneho opatrovníka.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd posudzoval obe napadnuté uznesenia v ich procesnej jednote. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že predmetom opravného uznesenia bolo iba odstránenie zjavného pochybenia pri označení úradu práce príslušného na zastavenie výplaty prídavku na dieťa sťažovateľke.

12. Ústavný súd uvádza, že podstatná časť sťažovateľkinej kritiky je mierená proti uzneseniam okresného súdu z 22. decembra 2022 a krajského súdu zo 7. decembra 2023 o nariadení výkonu rozhodnutia. Obe tieto uznesenia tvorili predmet prieskumu ústavného súdu, a to v konaní o skoršej ústavnej sťažnosti sťažovateľky, ktorú ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 179/2024-30 zo 16. apríla 2024 odmietol. V časti aktuálne predbežne prerokovanej ústavnej sťažnosti tvorenej dôvodmi, ktoré boli prednesené už vo veci sp. zn. IV. ÚS 179/2024 a ktoré sťažovateľka využíva na spochybnenie napadnutého uznesenia mestského súdu, preto ústavný súd nemá dôvod odchyliť sa od už právoplatne formulovaných vlastných záverov, ktoré sú sťažovateľke známe, a preto ústavný súd nevidí dôvod, aby ich znovu opakoval. V tejto časti je preto ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená.

13. Pri namietanom nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia v otázke nekooperatívnosti v prístupe sťažovateľky pri realizácii styku oprávneného so synom ústavný súd odkazuje na odôvodnenie uznesenia okresného súdu z 22. decembra 2022, v ktorom boli obsiahlo

rekapitulované poznatky získané z jednotlivých dôkazov a následne boli aj vyhodnotené v rovine sťažovateľkiných postojov a správania pri uskutočňovaní syna s oprávneným otcom. Na tieto aspekty odkázal mestský súd aj pri ukladaní pokuty podľa § 382 CMP, avšak doplnil ich odkazom na obsah dôkazov (správa úradu práce, vyjadrenia účastníkov konania) reflektujúcich priebeh styku v období po právoplatnosti potvrdzujúceho uznesenia krajského súdu zo 7. decembra 2023. Nadobudnuté poznatky vyhodnotil tak, že sťažovateľka pri uskutočňovaní styku naďalej neposkytuje súčinnosť potrebnú na to, aby boli vzťahy oprávneného so synom v súlade so želaným obsahom ich rodinného vzťahu. Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie napadnutého uznesenia zrozumiteľné a sťažovateľka nie je zbavená príležitosti zistiť z neho skutočnosti, ktoré mestský súd viedli k uloženiu pokuty, ako aj k ustáleniu splnenia podmienok na zastavenie výplaty prídavku na dieťa sťažovateľke.

14. Pokiaľ ide o absenciu náležitého odôvodnenia výšky pokuty uloženej sťažovateľke podľa § 382 ods. 1 CMP, ústavný súd vychádza z toho, že poriadková pokuta sa ukladá uznesením. Ide o formu rozhodnutia, ktorá nevyžaduje mieru odôvodňovania typickú pre rozhodnutia vo veci samej, ale len stručné odôvodnenie (§ 236 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 CMP). Zároveň CMP nepredpisuje kritériá určovania výšky pokuty, tá len nesmie presiahnuť 1 000 eur a je možné ju uložiť aj opakovane za každé porušenie povinnosti vyplývajúcej z vykonávaného rozhodnutia. Už v tejto zákonnej koncepcii je implementovaná proporcionalita, ktorá potom nevyžaduje dôkladné odôvodňovanie výšky, pre ktorú sa súd rozhodne. Konajúci súd by nemal strácať čas hĺbkovým odôvodňovaním výšky uloženej pokuty – tým by sa sťaženie priebehu konania, kvôli ktorému sa pokuta ukladá, vlastne znásobilo. Zákonné limity sú jasné a exaktne ohraničené, preto nedostatok odôvodnenia v otázke výšky uloženej pokuty nedosahuje intenzitu odôvodňujúcu prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd považuje napadnuté uznesenie mestského súdu za ústavne udržateľné aj v kontexte výšky uloženej poriadkovej pokuty. Tá totiž v rámci zákonom ustanovených medzí bola vecou úvahy súdu a je logické, že vzhľadom na to, že bola uložená prvýkrát, jej výška sa pohybuje v dolnej polovici zákonnej sadzby. Majetkové pomery, na ktoré sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje, nepredstavujú zákonné kritérium rozhodovania súdu podľa § 382 CMP. Avšak ústavný súd nemá pochybnosť, že uloženie pokuty vo výške jednej štvrtiny zákonnej hornej sadzby dostatočne reflektuje hľadiská aplikačnej proporcionality.

15. K sťažovateľkou namietanému porušeniu princípu kontradiktórnosti konania v dôsledku toho, že jej mestským súdom neboli doručované vyjadrenia otca ani správy kolízneho opatrovníka, ústavný súd uvádza, že konanie o výkon rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletých nepredstavuje štandardné sporové konanie poskytujúce platformu pre plné a výlučné procesné rozvinutie kontradiktórnej zásady. Vo vykonávacom konaní sa vo významnej miere uplatňuje aj vyhľadávacia zásada (§ 373 CMP v spojení s § 35 CMP). Dôležitou úlohou súdu vo vykonávacom konaní je zistiť skutkový stav veci na účel voľby ďalšieho procesného postupu tak, aby sa vykonateľné rozhodnutie efektívne a bez zbytočného odkladu prejavilo v realite právnych vzťahov. Sťažovateľke ako povinnej bol poskytnutý priestor na zaujatie stanoviska k priebehu styku v období po právoplatnosti rozhodnutia o nariadení výkonu rozhodnutia. Z napadnutého uznesenia nevyplýva, že by podanie oprávneného, ktorým 1. februára 2024 reagoval na vyjadrenie sťažovateľky, bolo vyžiadané mestským súdom (na rozdiel od prvého vyjadrenia oprávneného z 5. januára 2024 a vyjadrenia sťažovateľky z 19. januára 2024). Pre rešpekt

k procesným právam a konzekventne aj k označeným základným právam sťažovateľky je z pohľadu ústavného súdu rozhodujúce, že jej bol mestským súdom poskytnutý náležitý procesný priestor pre zaujatie stanoviska k otázke relevantného pre ďalší priebeh vykonávacieho procesu. Tým bola uplatnená prejednácia zásada v konaní. Skutočnosť, že podania účastníka konania mestský súd nezasielal druhému účastníkovi, zas zodpovedá podielu uplatnenia vyhľadávacej zásady pri ustáľovaní skutkového stavu v predmetnom mimosporovom (vykonávacom) konaní. Vyváženie oboch v procese reálne prítomných zásad mestským súdom nevníma ústavný súd ako ľudskoprávne podozrivé, a preto niet dôvodu ústavnú sťažnosť kvôli predmetnej námietke prijímať na ďalšie konanie

16. Sumarizujúc všetky uvedené dôvody, ústavný súd vylúčil eventualitu vyhovenia ústavnej sťažnosti po jej prípadnom prijatí na ďalšie konanie. Preto ústavnú sťažnosť v celom jej rozsahu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v jej petite (zrušenie napadnutého uznesenia, finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu